

6. Якубов Ф.Я. Проект. Государственная программа развития образования на крымскотатарском языке в Автономной Республике Крым / Ф.Я. Якубов // Голос Крыма. – 2012. – № 22. – С. 7.
7. Музафаров Р. Как осуществлялось обучение крымскотатарского населения в республике Крым. / Р.Музафаров. Turcolog. Narod. Ru – библиотека.

ІННОВАЦІЇ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

*Ковальчук В.І.
Україна, м. Сімферополь*

У науково-освітньому дискурсі предмет інноватики, зміст і механізми інноваційних процесів осмислюють у двох вимірах. З одного боку – це розробка і впровадження інноваційних проектів, а з іншого, - вивчення, узагальнення і масштабне поширення досягнень педагогічного досвіду в щоденну практику. Таким чином, результатом інноваційних процесів має бути використання теоретичних і практичних нововведень у цілісному педагогічному процесі. Одним із актуальних інноваційних проектів у системі освітніх закладів м. Києва є розвиток проектної компетентності учнів ЗНЗ, що аргументовано у низці документально-нормативних і інструктивних матеріалів.

Так, у Державному стандарті початкової загальної освіти наголошено на необхідності проектної діяльності ще у молодших класах: «початкова школа – проектування універсальних навчальних дій, початкова школа – ігрова та проектна діяльність». У концепціях розвитку освітньої галузі зазначається, що основою навчально-виховного процесу мають бути принципи проектної діяльності, що передбачає створення нових освітніх продуктів, оновлення змісту і методів педагогічної праці, відповідно до освітніх потреб і запитів сьогодення.

Саме проектна діяльність закладає основи і зміст інноваційних освітніх процесів у СШ № 98 Дніпровського району м. Києва. У школі з 2013 р. започатковано педагогічний експеримент регіонального рівня за темою дослідно-експериментальної роботи: «Розвиток проектної компетентності учнів засобами інтерактивного навчання».

На думку І.Дичківської, інноваційна діяльність, будучи складним і багато плановим феноменом, своїм змістом охоплює: процес взаємодії індивідів, спрямований на розвиток, перетворення об'єкта, переведення його в якісно новий стан; системну діяльність щодо створення, освоєння та застосування нових засобів; особливий вид творчої діяльності, що об'єднує різноманітні операції і дії, спрямовані на набуття нових знань, технологій, систем. Це і є характерною особливістю інноваційної діяльності в педагогічній сфері [1, с.248].

Інноваційна педагогічна діяльність структурно охоплює зовнішні (мета, засоби досягнення, об'єкт впливу, суб'єкт діяльності, результат) і внутрішні (мотивація, зміст, операції) компоненти. Як і будь-яка педагогічна діяльність виконує гностичну (пізнавальну), проектувальну (перспективне планування завдань і способів їх вирішення), конструктивну (співпраця педагога і вихованців), комунікативну (взаємодія педагога з учнями, колегами), організаторську (поетапність дій педагога і вихованців) функції.

Головними особливостями інноваційної педагогічної діяльності є особистісний підхід, творчий, дослідно-експериментальний характер, стійка мотивація на пошук нового в організації навчально-виховного процесу.

Сутність інноваційної діяльності загальноосвітнього навчального закладу полягає в оновленні педагогічного процесу, впровадженні новоутворень у традиційну систему, що передбачає досягнення найвищого ступеня педагогічної творчості. Таким новоутворенням у контексті експерименту є розроблена ініціаторами модель розвитку проектної компетентності учнів засобами інтерактивного навчання. Означена модель становить собою дидактичний засіб розвитку, навчання та виховання, яке дозволяє формувати і розвивати специфічні вміння та навички проектування і дослідження в учнів.

Мета розробленої моделі полягає у забезпечення реалізації діяльнісного підходу в роботі з проектною технологією для розвитку самостійної пізнавальної діяльності учнів у процесі роботи над проектом й передбачає виявлення організаторських здібностей дітей, розвиток у них творчої ініціативи й уміння грамотно та яскраво презентувати кожний результат своєї самостійної чи колективної праці.

Найбільш важливими завданнями дослідно-експериментальної моделі вважаємо наступні:

- розвиток пізнавальної самостійної діяльності учнів;
- розвиток організаційних, ораторських умінь учнів;
- зв'язок роботи над проектом із проблемним навчанням, інформаційними технологіями;
- залучення до проектної діяльності вчителів різних дисциплін, учнів і батьків;
- продовження роботи з системою оцінювання учнів у процесі проектної діяльності.

Інноваційна діяльність, як відомо, є специфічною, досить складною і потребує особливих знань, навичок, здібностей. А впровадження інновацій неможливе без участі колективу педагогів-дослідників, які володіють системним мисленням, мають розвинену здатність до творчості, сформовану й усвідомлену готовність до інновацій. Їх відрізняють: чітка мотивація інноваційної діяльності та ви-

кристалізована інноваційна позиція, здатність не лише включатися в інноваційні процеси, а й бути їх ініціатором.

Відповідно до розробленої програми педагогічний експеримент розраховано на 2013 – 2017 рр. Науково-дослідну роботу з реалізації програми експерименту пропонується провести поетапно. Основні етапи експерименту: підготовчий, формувальний, узагальнюючий.

Підготовчий етап передбачає розробку програми дослідно-експериментальної роботи та моделі розвитку проектної компетентності, визначення структурних компонентів проектної компетентності учня, відповідно до яких дібрано психодіагностичний інструментарій, збирання попередніх емпіричних даних, визначення рівнів розвитку проектної компетентності учня.

На формуальному етапі планується апробація моделі розвитку проектної компетентності учня основної школи засобами інтерактивного навчання; проведення заходів для учителів (тренінгів, семінарських практичних занять із вчителями, участь у різноманітних заходах, самоосвіта тощо), визначених авторською моделлю; моніторинг розвитку проектної компетентності школярів. Узагальнюючий етап передбачає узагальнення досвіду роботи вчителів, висвітлення отриманих результатів через друковані праці, участь у конференціях тощо; підведення підсумків дослідно-експериментальної роботи.

Усі етапи взаємопов'язані і взаємодоповнювальні.

За результатами дослідно-експериментальної роботи буде розроблена та апробована модель розвитку проектної компетентності учня в умовах ЗНЗ, основна увага в якій приділяється впливу на діяльнісний та особистісний компоненти, що сприятиме покращенню успішності учнів. У результаті буде створено освітнє середовище, зорієнтоване на:

- облік індивідуально-вікових особливостей дітей, рівня розвитку і формування необхідних здібностей, умінь, ступеня теоретичного оволодіння змістом, що лежить в основі навчального проекту;
- забезпечення інформаційного, матеріально-технічного, технологічного та кадрового потенціалу дослідно-експериментальної роботи;
- вибір форм і методів організації самостійної роботи вихованців у навчальному проекті;
- оцінювання результатів самостійної роботи.

Отже, спираючись на існуючі підходи і дослідження, пов'язані з процесами освітньої інноватики, ми на прикладі однієї зі експериментально-дослідних, запроваджених у столичній освітянській простір уточнили сутність інноваційних процесів принагідно до навчально-виховного процесу середньої школи. Наукова новизна розглянутого інноваційного проекту полягає у визначенні компонентного складу проектної компетентності учнів ЗНЗ; виявленні відмінностей у показниках компонентів проектної компетентності залежно від умов освітнього середовища; з'ясуванні змін у компонентах проектної компетентності залежно від дидактичних умов освітнього середовища; обґрунтуванні реалізації моделі розвитку проектної компетентності учнів, що сприяє підвищенню у нього інтелектуального й емоційного рівнів, зокрема мотивації до успіху, формування життєвої й особистісної позиції, уявлення про себе як про успішну особистість, зниження тривожності і опору інноваційної діяльності, сформує вміння щодо створення інноваційного середовища для вирішення проблем.

Тема, обрана для проведення дослідно-експериментальної роботи тема є актуальною і практично значущою. Посилену увагу до оволодіння учнями основ проектування обумовлюємо, по-перше, тим, що дана технологія має широку область застосування на всіх рівнях організації системи освіти. По-друге, володіння логікою і технологією соціокультурного проектування дозволить більш ефективно здійснювати аналітичні, організаційні функції. По-третє, проектні технології забезпечують конкурентоспроможність особистості.

Література

1. Асмолов А.Г. Как проектировать универсальные учебные действия в начальной школе: от действия мысли к действию: пособие для учителя / А.Г. Асмолов, Г.В. Бурменская, И.А. Володарская; и др.; под ред. А.Г. Асмолова. – М.: Просвещение, 2008. 151 с.
2. Баранов А.А. Дидактические условия формирования проектной компетенции у будущего педагога / А.А. Баранов, Р. Н Шарафутдинов. // Современные проблемы науки и образования. – 2012. – № 3; URL: www.science-education.ru/103-6385.
3. Батышев С.Я. Профессиональная педагогика: Учебник для студентов, обучающихся по педагогическим специальностям и направлениям. - 2-е изд., перераб. и доп. М.: Ассоциация «Профессиональное образование», 1999. - 904 с.
4. Джонс Д.К. Методы проектирования: пер. с англ. / Дж. К.Джонс. - 2-е изд., доп. - М.: Мир, 1986. - 326 с.
5. Заир-Бек Е.С. Теоретические основы обучения педагогическому проектированию: дис. ... д-ра пед. наук / Е. С. Заир-Бек. - СПб., 1995. - 382 с.
6. Монахов В.М. Педагогическое проектирование - современный инструмент дидактических исследований / В. М. Монахов // Школьные технологии. - 2001. - № 5. - С. 75-89.
7. Слостенин В.А., Подымова Л. С. Педагогика: инновационная деятельность / В. А. Слостенин, Л.С. Подымова. - М. : ИЧП «Издательство Магистр», 1997. - 224 с.